

CUPRINS

PARTEA. I. TEORIA GENERALĂ A INSTITUȚIILOR POLITICE	1
Titlul I. Dreptul și statul în sistemul puterii	3
Capitolul I. Noțiuni generale despre drept	3
§1. Introducere	3
§2. Obiectivele principale și competențele temei	3
§3. Originea și factorii de configurare a dreptului	4
3.1. Succinte precizări privind procesul de formare a dreptului. Drept și societate	4
3.2. Factorii de configurare a dreptului	8
§4. Definiția dreptului	10
§5. Conceptul de instituție juridică	13
§6. Rolul dreptului	14
§7. Subiectele de drept	15
§8. Izvoarele dreptului	16
§9. Distincția între dreptul natural și dreptul pozitiv	16
§10. Distincția între dreptul public și dreptul privat	18
§11. Dreptul obiectiv și dreptul subiectiv	19
§12. Dreptul constituțional ca ramură a dreptului public. Obiectul, izvoarele și subiectele dreptului constituțional	19
Capitolul al II-lea. Originea și trăsăturile generale ale instituțiilor politice	26
§1. Introducere	26
§2. Obiectivele principale și competențele temei	26
§3. Conceptul de instituție politică	27
§4. Condiții de apariție a instituțiilor politice	29
§5. Trăsăturile instituțiilor politice	32
§6. Cerințe și funcții ale instituțiilor politice	35
Capitolul al III-lea. Conceptul de stat și procesul formării statelor moderne în spațiul european	38
§1. Introducere	38
§2. Obiectivele principale și competențele temei	38
§3. Conceptul de stat	39
§4. Procesul de formare a statelor moderne	41
§5. Definiția statului	46
§6. Analiza politologică a statului	49
§7. Analiza sociologică a statului	50
§8. Analiza juridică a statului	52
Capitolul al IV-lea. Elementele constitutive ale statului	56
§1. Introducere	56
§2. Obiectivele principale și competențele temei	56
§3. Teritoriul	57
§4. Populația	60
§5. Puterea politică suverană	61

Capitolul al V-lea. Forma statului: structura de stat și forma de guvernământ	64
§1. Introducere	64
§2. Obiectivele principale și competențele temei	64
§3. Conceptul formei de stat	64
§4. Structura de stat	65
4.1. Statul unitar	66
4.2. Statul unitar complex	74
4.3. Statul compus	77
4.4. Statul federal	79
4.4.1. Modalități de constituire și trăsături caracteristice	79
4.4.2. Organizarea competențelor în statul federal	80
4.4.3. Evoluția și transformarea federalismului	81
§5. Forma de guvernământ	82
§6. Regimul politic	82
Capitolul al VI-lea. Rolul și funcțiile statului	84
§1. Introducere	84
§2. Obiectivele principale și competențele temei	84
§3. Criterii de delimitare a funcțiilor statului	84
§4. Clasificarea funcțiilor statului	86
§5. Atribuții esențiale ale statului	91
§6. Atribuții accesorii ale statului	92
§7. Extinderea rolului statului în epoca contemporană	93
Titlul al II-lea. Teoria generală a constituției	95
Capitolul I. Noțiuni generale despre constituție	95
§1. Introducere	95
§2. Obiectivele principale și competențele temei	95
§3. Noțiunea de regim constituțional	96
§4. Noțiunea de constituție	98
§5. Originea și caracteristicile constituției cutumiare	105
§6. Originile și caracteristicile constituției scrise	108
§7. Raportul între constituția scrisă și cutuma constituțională	111
§8. Distincția între puterea constituantă și puterile constituite	112
Capitolul al II-lea. Adoptarea și revizuirea constituției	114
§1. Introducere	114
§2. Obiectivele principale și competențele temei	114
§3. Situațiile în care se adoptă o constituție nouă	114
§4. Caracterul și legitimitatea constituțională a loviturilor de stat și a revoluțiilor sociale	115
§5. Organismul competent să adopte constituția	120
§6. Clasificarea constituțiilor după modul lor de adoptare	122
§7. Revizuirea constituției	122
§8. Distincția între constituția suplă și constituția rigidă	123
§9. Procedura de revizuire	124
Capitolul al III-lea. Conținutul constituției	128
§1. Introducere	128
§2. Obiectivele principale și competențele temei	128

§3. Diversitatea statală și asemănări constituționale	128
§4. Caracterul și obiectul de reglementare a normelor constituționale	129
§5. Principii și norme constituționale care au un rol determinant în stabilirea și funcționarea organismelor de guvernare, precum și în stabilirea formei statului	130
§6. Declarațiile de drepturi	131
§7. Conținutul declarațiilor de drepturi	132
§8. Dispoziții constituționale care nu au o legătură directă cu organizarea și exercitarea puterilor	134
Capitolul al IV-lea. Controlul constituționalității legilor	136
§1. Introducere	136
§2. Obiectivele principale și competențele temei	136
§3. Supremația constituției	136
§4. Noțiunea de control al constituționalității legilor	138
4.1. Controlul constituționalității legilor exercitat de un organism politic	138
4.2. Controlul constituționalității legilor exercitat ca urmare a ridicării în fața unei instanțe judecătorești a unei excepții de neconstituționalitate cu prilejul judecării unei cauze	140
4.3. Controlul constituționalității legilor exercitat de un organism politico-jurisdicțional	142
Titlul al III-lea. Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor	156
Capitolul I. Drepturile și libertățile publice	156
§1. Introducere	156
§2. Obiectivele principale și competențele temei	156
§3. Evoluția problematicii drepturilor omului	157
§4. Fundamentele politice și juridice ale drepturilor și libertăților publice	159
§5. Noțiunea de drepturi și libertăți publice	161
§6. Clasificarea drepturilor și libertăților publice	162
§7. Noțiunea de îndatoriri fundamentale ale cetățenilor	163
Capitolul al II-lea. Garanțiile constituționale ale drepturilor și libertăților publice	169
§1. Introducere	169
§2. Obiectivele principale și competențele temei	169
§3. Forme ale garantării drepturilor și libertăților publice	169
§4. Instituția ombudsmanului. Rolul acestuia în statul de drept	170
Titlul al IV-lea. Organizarea și interferența (colaborarea) puterilor	175
Capitolul I. Modul de organizare și de funcționare a structurilor de guvernare	175
§1. Introducere	175
§2. Obiectivele principale și competențele temei	175
§3. Modul de desemnare a structurilor prin care se exercită guvernarea	176
§4. Succesiunea ereditară	176
§5. Cooptarea sau asocierea	179
§6. Alegerea	179
§7. Diferite modele de instituții guvernante	181
§8. Structura organului executiv	182
§9. Structura organului legislativ	184

§10. Organizarea internă a parlamentului _____	186
§11. Statutul parlamentarilor _____	186
§12. Principii ale organizării activității instanțelor judecătorești _____	189
Capitolul al II-lea. Principiul separației puterilor _____	190
§1. Introducere _____	190
§2. Obiectivele principale și competențele temei _____	190
§3. Originea teoriei separației puterilor _____	191
§4. Consacrarea principiului separației celor trei puteri în opera lui John Locke _____	195
§5. Consacrarea principiului separației celor trei puteri în opera lui Montesquieu _____	197
§6. Consacrarea instituțională a principiului separației celor trei puteri _____	200
§7. Evoluția teoriei separației puterilor _____	203
Capitolul al III-lea. Principalele mecanisme de interferență (colaborare) a structurilor de guvernare _____	211
§1. Introducere _____	211
§2. Obiectivele principale și competențele temei _____	211
§3. Noțiunea de mecanisme de interferență a structurilor de guvernare _____	212
§4. Modalități de acțiune a puterii executive asupra parlamentului _____	214
4.1. Desemnarea unor membri ai parlamentului de către puterea executivă _____	214
4.2. Intervenția puterii executive în organizarea internă a activității camerelor legislative _____	214
4.3. Implicarea directă a puterii executive în activitatea legislativă a parlamentului _____	215
4.4. Prerogativele puterii executive privind finalizarea procesului legislativ _____	217
4.5. Delegarea legislativă _____	219
4.6. Dizolvarea parlamentului _____	221
§5. Modalități de acțiune a parlamentului asupra executivului _____	222
5.1. Intervenția parlamentului în formarea unor autorități executive și în desemnarea unor înalți demnitari ai puterii executive _____	222
5.2. Intervenția parlamentului în activitatea executivului _____	222
5.3. Intervenția parlamentului asupra existenței unor autorități executive _____	223
§6. Categoriile tipologice de structuri de guvernare _____	225
6.1. Regimul confuziei puterilor _____	225
6.2. Regimul separației rigide a puterilor (regimul prezidențial) _____	227
6.3. Regimul separației suple sau al colaborării puterilor (regimul parlamentar) _____	227
6.4. Regimul semiprezidențial _____	229
Titlul al V-lea. Accesul la putere _____	231
Capitolul I. Suveranitatea poporului _____	231
§1. Introducere _____	231
§2. Obiectivele principale și competențele temei _____	231
§3. Delimitări conceptuale _____	232
§4. Raportul între puterea politică și puterea de stat _____	235
§5. Rolul și funcțiile puterii de stat _____	237
§6. Departajarea puterii între majoritatea parlamentară și opoziție _____	238
§7. Principalele teorii privind suveranitatea _____	240
§8. Trăsăturile generale ale puterii politice și ale puterii de stat _____	243
§9. Transpunerea la nivel constituțional a principiului suveranității poporului _____	244

Capitolul al II-lea. Participarea cetățenilor la exercitarea puterii politice (sistemul electoral)	248
§1. Introducere	248
§2. Obiectivele principale și competențele temei	248
§3. Esența democrației – participarea poporului la conducere	249
§4. Dreptul de vot	252
§5. Sufragiul cenzitar	252
§6. Sufragiul intelectual	253
§7. Excluderea de la vot a anumitor categorii de cetățeni	253
§8. Votul universal	254
8.1. Exercițarea dreptului de vot universal	254
8.2. Procedura alegerilor	255
§9. Sistemele electorale (modurile de scrutin)	257
9.1. Scrutinul majoritar	257
9.2. Reprezentarea proporțională	258
§10. Reprezentarea minorităților și a grupurilor de interese speciale	259
Capitolul al III-lea. Forme ale organizării politice a poporului: partide politice, asociații și organizații sindicale, grupuri de presiune	260
§1. Introducere	260
§2. Obiectivele principale și competențele temei	260
§3. Rădăcini istorice ale partidelor politice	260
§4. Conceptul de partid politic	263
§5. Sistemul mono și pluripartidist	267
5.1. Sistemul partidului unic	268
5.2. Sistemul bipartidist	270
5.3. Pluripartidismul	270
5.4. Pluripartidismul în care partidele politice gravitează în jurul unui partid dominant	271
§6. Structura internă a partidelor politice	272
6.1. Partide organizate	272
6.2. Partidele fără organizare strictă	273
§7. Baza socială a partidelor politice	273
7.1. Partidele de cadre	273
7.2. Partidele de masă	273
§8. Sindicatele	274
§9. Grupurile de presiune	276
Titlul al VI-lea. Regimuri politice contemporane	279
Capitolul I. Analiza tipologică și clasificarea regimurilor politice contemporane	279
§1. Introducere	279
§2. Obiectivele principale și competențele temei	279
§3. Conceptul de regim politic	280
§4. Clasificarea regimurilor politice în gândirea și practica politică ale Antichității	283
§5. Clasificarea regimurilor politice în doctrina constituțională a secolului al XVIII-lea	287
§6. Clasificarea regimurilor politice în Principatele Române: Țara Românească și Moldova	288

§7. Clasificarea regimurilor politice în epoca contemporană _____	292
§8. Regimurile politice pluraliste _____	293
§9. Regimurile politice dictatoriale sau totalitare _____	296
§10. Regimurile politice comuniste _____	298
§11. Regimuri politice autoritare (personale) _____	300
§12. Regimurile politice mixte _____	300
Capitolul al II-lea. Cadrul general al sistemului constituțional occidental contemporan _____	303
§1. Introducere _____	303
§2. Obiectivele principale și competențele temei _____	303
§3. Conceptul de sistem constituțional _____	304
§4. Diversitatea sistemelor constituționale contemporane și criteriile de tipologizare a acestora _____	306
§5. Fundamentele sistemului constituțional occidental contemporan _____	308
5.1. Concepția occidentală despre „omul cetățean” _____	309
5.2. Principiul legalității _____	312
5.3. Concepția occidentală asupra libertății _____	312
5.4. Democrația și pluralismul politic _____	314
5.5. Separația puterilor și echilibrul între structurile de guvernare _____	317
5.6. Influențe ale creștinismului asupra regimurilor politice contemporane _____	318
§6. Tendințe actuale în evoluția sistemelor politice contemporane _____	319
PARTEA A II-A. SISTEMUL CONSTITUȚIONAL ROMÂNESC _____	321
Titlul I. Dezvoltarea constituțională a statului român _____	323
§1. Introducere _____	323
§2. Obiectivele principale și competențele temei _____	323
Capitolul I. Unitate și progres în dezvoltarea constituțională a statului român _____	325
§1. Rădăcinile și originea organizării constituționale a Principatelor Române _____	325
§2. Caracterul evoluției constituționale românești _____	326
§3. Conceptul și conținutul ciclurilor constituționale _____	328
§4. Dezvoltarea constituțională a Principatelor Române în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Reforme și proiecte constituționale _____	332
§5. Constituția „Cărvunarilor” _____	333
§6. Regulamentele Organice _____	334
§7. Reforme și proiecte constituționale în anul revoluționar 1848 _____	336
7.1. Programe revoluționare și proiecte de constituție _____	336
7.2. Actul constituțional de la Islaz (9/21 iunie 1848) _____	336
7.3. Programul de revendicări naționale prezentat Adunării populare de la Blaj (2/14 mai 1848) _____	337
§8. Convenția de la Paris (7 august 1858) _____	337
Capitolul al II-lea. Monarhia constituțională (parlamentară): 1866-1938.	
Constituțiile democratice _____	341
§1. Considerații preliminare _____	341
§2. Constituția din 1866 _____	342

§3. Caracterul plebiscitar și constituant al hotărârilor de unire a provinciilor istorice românești cu România și ratificarea acestora de către statul român. Problema constituțională după Marea Unire _____	344
§4. Elaborarea Constituției din 1923 _____	345
4.1. Necesitatea adoptării unei constituții noi _____	345
4.2. Principiile și conținutul Constituției _____	346
Capitolul al III-lea. Dezvoltarea constituțională a României între 1938 și 1944 _____	347
§1. Considerații preliminare _____	347
§2. Constituția din 27 februarie 1938 _____	347
2.1. Contextul social-politic al adoptării Constituției _____	347
2.2. Principiile Constituției din 1938 _____	348
§3. Actele constituționale din septembrie 1940 _____	349
Capitolul al IV-lea. Organizarea constituțională a României după înlăturarea guvernării autoritare a mareșalului Ion Antonescu, până la abdicarea forțată a Regelui Mihai _____	351
§1. Problema constituțională după 23 august 1944 _____	351
§2. Deteriorarea principiilor democrației parlamentare și a mecanismelor constituționale repuse în vigoare la 23 august 1944 _____	352
Capitolul al V-lea. Sistemul constituțional socialist. Constituțiile din 1948, 1952 și 1965 _____	354
§1. Trăsături ale sistemului constituțional socialist _____	354
§2. Constituția din 13 aprilie 1948 _____	355
§3. Constituția din 27 septembrie 1952 _____	357
§4. Constituția din 21 august 1965 _____	357
Capitolul al VI-lea. Înlăturarea cadrului instituțional al regimului politic socialist și crearea instituțiilor statului de drept și ale societății civile _____	359
Titlul al II-lea. Principiile generale ale Constituției României din 1991 _____	361
Capitolul I. Procesul elaborării unei noi constituții _____	361
§1. Introducere _____	361
§2. Obiectivele principale și competențele temei _____	361
§3. Etapele elaborării și adoptării Constituției României _____	361
§4. Procedura de revizuire a Constituției României _____	363
Capitolul al II-lea. Caracterile și atributele statului român _____	367
§1. Introducere _____	367
§2. Obiectivele principale și competențele temei _____	367
§3. Caracterile statului român _____	367
3.1. Considerații prealabile _____	367
3.2. Caracterul național _____	369
3.3. Caracterul unitar _____	370
3.4. Caracterul indivizibil _____	371
3.5. Caracterul suveran și independent _____	371
§4. Forma de guvernământ _____	372
§5. Atribute și valori supreme ale statului român _____	374
5.1. Stat de drept _____	374
5.2. Stat democratic _____	377

5.3. Stat social	377
5.4. Omul-cetățean (<i>zoon politikon</i>)	378
§6. Puterea suverană a poporului	379
§7. Caracterul teritoriului	380
Capitolul al III-lea. Raporturile stat-cetățean	382
§1. Introducere	382
§2. Obiectivele principale și competențele temei	382
§3. Unitatea poporului român	383
§4. România – patria comună a tuturor cetățenilor săi	383
§5. Egalitatea între cetățeni și criteriile nediscriminării	383
§6. Dreptul la identitate	384
§7. Statul român și diaspora română	385
§8. Pluralismul – garanție a democrației constituționale	385
Capitolul al IV-lea. Cetățenia română	387
§1. Introducere	387
§2. Obiectivele principale și competențele temei	387
§3. Noțiunea de cetățenie	387
§4. Natura juridică a cetățeniei	390
§5. Principiile generale ale cetățeniei române	391
§6. Dobândirea cetățeniei române	391
§7. Pierderea cetățeniei române	394
§8. Dovada cetățeniei române	395
Capitolul al V-lea. Raporturile între dreptul internațional și dreptul intern	396
§1. Introducere	396
§2. Obiectivele principale și competențele temei	396
§3. Protecția drepturilor omului prin instrumente internaționale	397
Titlul al III-lea. Statutul constituțional al cetățenilor români	400
Capitolul I. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor români	400
§1. Introducere	400
§2. Obiectivele principale și competențele temei	400
§3. Tradiții constituționale ale instituției drepturilor și libertăților cetățenești	401
§4. Restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților cetățenești	403
4.1. Constituționalizarea posibilității de restrângere a exercițiului unor drepturi sau libertăți	403
4.2. Cauzele care pot determina restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți	403
4.3. Condițiile în care poate fi dispusă restrângerea	405
§5. Principii comune tuturor drepturilor și îndatoririlor fundamentale	406
§6. Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale	408
6.1. Drepturile social-economice și culturale	409
6.2. Drepturile politice	417
6.3. Drepturile social-politice	421
6.4. Inviolabilitățile	439
6.5. Drepturi-garanții	447
§7. Noțiunea de îndatoriri fundamentale	457

Capitolul al II-lea. Avocatul Poporului	463
§1. Introducere	463
§2. Obiectivele principale și competențele temei	463
§3. Locul și rolul Avocatului Poporului în arhitectura constituțională a statului român	463
§4. Numirea Avocatului Poporului	465
§5. Regimul incompatibilităților impus Avocatului Poporului și adjuncților săi	466
§6. Organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului	466
§7. Raportul între rolul constituțional al Avocatului Poporului și atribuțiile sale constituționale	467
§8. Repoziționarea rolului constituțional al Avocatului Poporului prin Legea nr. 429/2003 de revizuire a Constituției	470
§9. Clasificarea atribuțiilor Avocatului Poporului	472
§10. Consecințe ale naturii juridice a Avocatului Poporului	474
§11. Caracterul răspunderii Avocatului Poporului față de Parlament	475
§12. Obligația constituțională a Avocatului Poporului de a prezenta rapoarte Parlamentului	476
Titlul al IV-lea. Organismele de suveranitate națională	478
Capitolul I. Parlamentul României	478
§1. Introducere	478
§2. Obiectivele principale și competențele temei	478
§3. Bicameralismul	479
§4. Alegerea Parlamentului României (sistemul electoral)	480
4.1. Caracteristicile votului	480
4.2. Stabilirea numărului de mandate	481
4.3. Registrul electoral și listele electorale	482
4.4. Secțiunile de votare	483
4.5. Autoritatea Electorală Permanentă	483
4.6. Birourile electorale	483
4.7. Candidaturile	484
4.8. Buletinele de vot și semnele electorale	484
4.9. Campania electorală	485
4.10. Stabilirea rezultatelor obținute în alegeri	485
§5. Organizarea Parlamentului României	486
5.1. Validarea mandatelor de deputat și senator	486
5.2. Configurația politică a Camerei Deputaților și Senatului	487
5.3. Alegerea Birourilor permanente	488
5.4. Comisiile parlamentare	490
5.4.1. Natura juridică a comisiilor parlamentare	491
5.4.2. Comisiile permanente	492
5.4.3. Comisiile speciale	493
5.4.4. Comisiile de anchetă	494
§6. Funcționarea Parlamentului	494
6.1. Legislatura Parlamentului	494
6.2. Sesiunile Camerei Deputaților și Senatului	495
6.2.1. Sesiunile ordinare	496
6.2.2. Sesiunea extraordinară	496

6.2.3. Convocarea de drept a Parlamentului	497
6.3. Ședințele Camerei Deputaților și Senatului	497
§7. Funcțiile Parlamentului României	499
7.1. Considerații generale	499
7.2. Funcția legislativă	501
7.2.1. Domeniul legii	501
7.2.2. Etapele procedurii legislative	502
7.2.3. Inițiativa legislativă	502
7.2.4. Examinarea în comisiile permanente	503
7.2.5. Dezbaterea în plenul fiecărei Camere	503
7.2.6. Procedura de vot	504
7.2.7. Promulgarea legii. Publicarea ei în Monitorul Oficial	505
7.2.8. Proceduri legislative speciale	506
7.3. Funcția de informare	506
7.4. Funcția de control parlamentar	507
7.4.1. Considerații generale	507
7.4.2. Controlul exercitat prin aprobarea de către Parlament a unor acte ale executivului	510
7.4.3. Acordarea și retragerea încrederii Guvernului	511
7.4.4. Întrebările, interpelările și moțiunile simple	512
7.4.5. Anchetele parlamentare	514
7.4.6. Angajarea răspunderii Guvernului din proprie inițiativă	514
7.4.7. Suspendarea din funcție a Președintelui României	516
7.4.8. Punerea sub acuzare a Președintelui României	516
7.4.9. Solicitarea urmăririi penale a membrilor Guvernului	517
7.5. Funcția de desemnare, prin învestire, alegere sau numire, a unor autorități publice	518
§8. Actele Parlamentului	518
8.1. Considerații generale. Categorii de acte	518
8.2. Conceptul de lege și categoriile de legi	520
8.3. Conceptul de hotărâre. Categorii de hotărâri	522
8.4. Conceptul de moțiune. Categorii de moțiuni	523
8.5. Actele politice ale Parlamentului	525
§9. Statutul deputaților și al senatorilor	525
9.1. Natura juridică a mandatului parlamentar	525
9.2. Nulitatea mandatului imperativ	527
9.3. Durata mandatului parlamentar	529
9.4. Protecția constituțională și regulamentară a mandatului parlamentar	530
9.4.1. Incompatibilitățile	530
9.4.2. Imunitatea parlamentară	535
9.4.3. Indemnizația	540
9.5. Răspunderea disciplinară	540
Capitolul al II-lea. Președintele României	542
§1. Introducere	542
§2. Obiectivele principale și competențele temei	542
§3. Caracteristicile regimului politic instituit de Adunarea Constituantă în 1991 și acomodarea partidelor parlamentare și a liderilor politici cu acesta	543

§4. Locul instituției prezidențiale în echilibrarea puterilor în stat _____	546
§5. Personalizarea puterii _____	549
§6. Alegerea Președintelui României _____	552
§7. Durata mandatului prezidențial _____	554
§8. Incompatibilitatea funcției prezidențiale cu orice altă funcție publică sau privată _____	555
§9. Regimul imunităților prezidențiale _____	556
§10. Răspunderea politică și răspunderea penală a Președintelui României _____	557
§11. Atribuțiile Președintelui României _____	561
§12. Actele Președintelui României _____	563
Capitolul al III-lea. Autoritatea judecătorească _____	565
§1. Introducere _____	565
§2. Obiectivele principale și competențele temei _____	565
§3. Conceptul de justiție _____	566
§4. Formele de jurisdicție _____	566
§5. Caracterele constituționale ale justiției _____	567
§6. Principiile generale de înlăptuire a activității jurisdicționale _____	570
§7. Sistemul organelor judecătorești _____	571
§8. Locul și rolul constituțional al Ministerului Public ca verigă a autorității judecătorești _____	572
§9. Consiliul Superior al Magistraturii _____	574
Titlul al V-lea. Organizarea și funcționarea Curții Constituționale _____	579
Capitolul I. Locul și rolul Curții Constituționale _____	579
§1. Introducere _____	579
§2. Obiectivele principale și competențele temei _____	579
§3. Opțiunea Adunării Constituante pentru controlul politico-jurisdicțional al constituționalității legilor _____	580
Capitolul al II-lea. Natura juridică a Curții Constituționale _____	583
Capitolul al III-lea. Organizarea Curții Constituționale _____	587
§1. Compunerea Curții Constituționale _____	587
§2. Durata mandatului judecătorilor Curții Constituționale _____	587
§3. Procedura de numire a judecătorilor Curții Constituționale _____	587
§4. Președintele Curții Constituționale _____	589
§5. Problema revocării mandatului de judecător al Curții Constituționale _____	590
Capitolul al IV-lea. Statutul judecătorilor Curții Constituționale _____	591
§1. Introducere _____	591
§2. Regimul incompatibilităților impus judecătorilor Curții Constituționale _____	591
§3. Regimul imunității judecătorilor Curții Constituționale _____	594
§4. Condițiile de încetare a mandatului de judecător constituțional _____	595
Capitolul al V-lea. Competența Curții Constituționale _____	596
§1. Introducere _____	596
§2. Obiectivele principale și competențele temei _____	596
§3. Aspecte generale privind competența Curții Constituționale _____	596
3.1. Concepția Adunării Constituante privind competența jurisdicțională a Curții Constituționale _____	596
3.2. Aspecte privind competența actuală a Curții Constituționale _____	598

§4. Dreptul de sesizare a Curții Constituționale _____	600
§5. Controlul constituționalității legilor înainte de promulgare (controlul anterior) _____	602
§6. Controlul constituționalității inițiativelor de revizuire a Constituției _____	604
§7. Controlul constituționalității tratatelor și a altor acorduri internaționale _____	605
§8. Controlul constituționalității regulamentelor parlamentare și a hotărârilor Camerelor legislative _____	606
§9. Soluționarea excepției de neconstituționalitate (controlul posterior) _____	608
§10. Soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice _____	610
10.1. Conceptul de conflict juridic de natură constituțională _____	610
10.2. Procedura de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională _____	612
10.3. Efectele soluționării conflictelor juridice de natură constituțională _____	612
§11. Respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României _____	613
§12. Constatarea împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României _____	613
§13. Emiterea avizului pentru suspendarea din funcție a Președintelui României _____	613
§14. Verificarea respectării procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului _____	614
§15. Verificarea îndeplinirii condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni _____	614
§16. Judecarea contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic _____	614
Capitolul al VI-lea. Actele Curții Constituționale _____	616
§1. Actele prin care Curtea Constituțională își exercită atribuțiile _____	616
§2. De ce deciziile Curții Constituționale au caracter general obligatoriu? _____	618
§3. Există o tipologie a deciziilor Curții Constituționale? _____	619
§4. Deciziile interpretative ale Curții Constituționale _____	620
§5. Raporturile Curții Constituționale cu alte autorități publice născute ca urmare a deciziilor Curții Constituționale _____	621
§6. Efectele deciziilor Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unor dispoziții legale din legi, ordonanțe, regulamente și hotărâri parlamentare _____	623
§7. Efectele deciziilor Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unor prevederi cuprinse în legi, înainte de promulgarea acestora _____	624
§8. Efectele deciziilor Curții Constituționale privind constituționalitatea/ neconstituționalitatea tratatelor sau acordurilor internaționale _____	625
§9. Deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor _____	626